
Barn i sykehus

BOKOVERSIKT

Dette er historien om Peder som må til sykehus. Han har fått en kul i magen og skal opereres. Utenfra ser sykehuset ut som et slott. Innenfor møter han hvitkledde, travle mennesker i lange ganger, og på rommene treffer han andre barn med sykdom eller skader. Vi følger Peder gjennom undersøkelser, legevisitter og frem til narkose og operasjon. Det hele går godt, og han kommer hjem igjen til mor, far, Albert og hundevalpene.

Forfatteren har levd seg inn i barnets møte med sykehusverdenen. Han er opptatt av hvilke tanker og forestillinger gutten har. Om hendingene ytre sett er autentiske eller ikke, er ikke så viktig. Men man spør seg likevel om beskrivelsen er basert på egne opplevelser eller erfaringer i familien. Man undrer seg også på om boken beskriver fortid eller nåtid.

På meg virker ikke historien helt troverdig. I dagens Norge er det svært uvanlig at foreldre bringer sine barn til sykehus for selv å reise hjem igjen. ”Han hørte mor seia at dei måtte dra.” Vi får inntrykk av at sykehuset ville det slik. ”Peder skjønna ikkje kvifor far ikkje kunne bli.” ”Det var fint at far følgde med guten sin. Men no var det på tide at han kom seg derifrå.” Og så blir det parodisk: ”No kom damene og fekta med armane og ropte og skreik og sa at far måtte sjå til å dra seg ut, og det på raude rappen, elles ville overlegen koma og ta han.”

Dette kan kanskje forstås som en beskrivelse av den traumatiske atskillelse fra mor og far. Vår viten om dette er i dag ganske omfattende, og det er denne kunnskap som ligger til grunn for de gjeldende lovregler om barn i sykehus. Det fundamentale prinsipp i pasientrettighetsloven og hva norske barneleger nå regner som selvsagt, er barnets rett til å ha mor og/eller far hos seg under hele sykehusoppholdet. For 30 – 40 år siden var det ikke slik. Fortsatt kan det nok svikte i etterlevelsen av regelverket, men at foreldre eksplisitt blir bedt om å reise fra en gutt som skal opereres, det fortoner seg som uvirkelig. Informasjonen til foreldre kan nok ofte bli mangelfull, men mor får i alminnelighet mer oppmerksomhet enn hva boken gir uttrykk for: ”Dei svarta henne ikkje. Dei hadde ikkje tid.” Bokens beskrivelse av sykehusmiljøet er heller ikke oppdatert. Om legevisitten heter det: ”Legane og søstrene kom. Dei kom på ei lang, lang rekkje.” Dette er sykehushistorie. Beskrivelsen av sengeavdelingen virker også fremmedartet, med store sovesaler: ”Han låg på eit rom med fleire andre. No såg han sengene, mange senger, til høgre og venstre for seg og langs veggen midt imot.”

Det er uklart for meg hvem forfatteren henvender seg til. Hvis boken er beregnet på barn, kan jeg ikke ubetinget anbefale den. Dertil er situasjonsbeskrivelsen for dårlig. Hvis forfatteren ønsker å problematisere det viktige temaet barn i sykehus, er det mye annet å ta fatt i enn spøkelsener fra fortiden.

OddmundSøvik

Barneklubben

Haukeland Sykehus

Publisert: 10. mars 2001. Tidsskr Nor Legeforen.

